

Kaptein Duiwel

Dana Snyman

Vyftig myl voor Pofadder ruk die Hillman Vogue 'n paar keer, proes 'n slag en vrek.

Pa haal hom uit rat uit en draai en draai die sleutel, maar hy is dood.

“Wat nou, my hartjie?” vra Ouma. “Is dit die fênbelt?”

Pa byt net op sy tande en swaai die Vogue tot op die gruis langs die teer, regoor die bordjie wat sê: *Pofadder 50*. Toe klim hy in die warm son uit en maak die enjinkap oop.

Dit is Nuwejaarsdag en ons is vieruur vanoggend al op Daniëlskuil weg, op pad Pofadder toe vir oom Gertjie Niemoller se Nuwejaarsbraai.

Ons ander klim ook uit: eers Ma wat voor sit, dan ek, Oupa en Ouma met haar kierietjie. Ons gaan staan langs Pa by die enjin.

Ouma wys met haar kierietjie na die battery. “Is dit nie die fênbelt nie, hê?”

“Nee, Mammie, dis nie die fênbelt nie.”

Oupa stap tot in die middel van die pad, sy hemp natgesweet tussen sy blaai.

“As die son jou vandag hier alleen kry, brand hy jou dood,” sê hy en kyk met skrefiesoë oor die kaal vlakte rondom ons uit.

Daar is nie 'n kar in sig nie, net stilte en klippe en telefoonpale en tolbosse wat in die warm wind rol.

Pa skud sy kop en sê: "Ons sal maar moet wag vir hulp. Ek dink sy het bearings geslaat."

'n Halfuur tik verby op die dashboard se horlosie. 'n Uur. Later begin Pa en Oupa bereken hoe lank sal ons kan oorleef op die water in die Hillman se radiator, terwyl ek begin huil en Ma vertel van die storie wat sy in 'n tydskrif gelees het van 'n vliegtuig wat in die Andesgebergte geval het met 'n klomp rugbyspelers in, en hoe hulle later die dooies begin eet het.

"Wag, wag, hier kom nou iets." Oupa beduie na 'n beweging in die verte.

Eers lyk dit na 'n trein, maar dit word 'n tamaaie lorrie wat oor die vlakte aangebewe kom. En hy gewaar ons, want hy toet. Toe grom hy in 'n laer rat in en kom bewend en blasend langs ons tot stilstand. Die deur swaai oop. 'n Leë bottel val uit en breek op die teerpad. 'n Man in 'n wit stofjas kom agterna, wiegend op sy voete.

"Jis, jis, howzit, dit smaak my julle het troubles! But don't fear when Kleingiel Stols is near -:... hulle noem my nie verniet die Kaptein Duiwel van De Aar nie."

Hy gaan peuter onder die enjinkap, stap om en draai die Hillman se sleutel maar niks gebeur nie.

Ouma loer saam met hom oor die enjin. "Is dit nie die fênbelt nie, meneer?"

"Klink vir my na die coil, my antie." Hy kyk op sy horlosie.

"En dis Nuwejaar. Jy sal nie nou 'n nugter mechanic kry nie. Ek sal julle moet insleep."

Pa kyk na Kaptein Duiwel, toe na die gebreekte bottel in die pad en toe die verte in. Hy knik. "Dit sal gaaf wees. Jy verongeluk ons net nie."

Kaptein Duiwel bring 'n dik tou en bind dit eers aan die lorrie se agterkant, toe aan die Hillman se stamper. Nie lank nie, toe pluk daai tou styf. En daar gaat ons, al agter die lorrie aan.

"Stadig!" roep Pa en gryp die stuurwiel met albei hande vas. "Ha!"

Maar die lorrie gee net 'n brul en spoeg 'n donker rookwolk onder sy maag uit.

"Is die man van sy trollie af!" bulder Oupa. "Toet vir hom!" Pa lig sy hand om te toet, maar Kaptein Duiwel ruk die lorrie so vinnig oor die wit streep terug dat dit voel asof ons op die Big Dipper by die Randse Paasskou is.

Ma kyk nie eens op nie, sy lees een van haar Mills & Boons-boekies.

“Ek sê, toet vir die fool!” beveel Oupa weer.

Pa toet, maar bokant die lorrie se gebrul kan niemand iets hoor nie.

En die Hillman se speedometer staan klaar op 60 myl per uur.

Toe opeens, kom iets van voor af deur die lug gevlieg. Dit val op die

klippe langs die pad en spat in stukkies.

“Dis 'n wynbottel!” roep Pa en gryp weer na die stuurwiel, want

Kaptein Duiwel is al weer met ons aan die verkeerde kant van die

pad.

Langs my val Oupa weg met 'n Psalm: “Die dui-ter-nis ver-skrik ons

nie, ons vree-hees nie vir die na-haag ...” Later word die toring 'n dorp

met peperbome en huise, 'n winkel en 'n garage. Maar die Hillman se

speedometer bly botstil op 60 myl per uur staan.

Pa lê op die toeter, maar die vragmotor sug weer net een van daai

donker wolke uit. En beur met ons vorentoe. By die winkel en die

garage en oom Gertjie-hulle se huis verby, by die hele Pofadder verby,

met Oupa wat halflyf by die venster uithang en roep: “Help! He-help!”

“Ons sal iets moet doen,” sê Pa. “Hierdie fool gaan met ons in ons

malle maai in ry - as hy ons nie dood verongeluk nie.”

Agter ons word Pofadder al hoe kleiner en die vlakke al hoe groter.

Pa vat die Hillman se stuurwiel stywer vas en frons sy dinkfrons. "Julle moet nou vashou, ek gaan ons ontset."

"Wat beteken ontset, Pa?" vra ek.

Maar Pa luister nie, sy oë is op die lorrie voor ons. Toe kom hy so halfregop agter die Hillman se stuurwiel. En lig sy linkervoet. Toe trap hy die breek tot teen die vloer.

Die Hillman steek in die middel van die pad vas en kraak.

Daai dik tou rek en rek - en breek. Toe, amper asof ons sonder die Hillman agter Kaptein Duiwel se lorrie wil aangaan, skiet ons vorentoe.

Oupa se hoed spring van sy kop af en Ouma se handsak trek verby Pa se kop tot teen die voorruit.

Ek voel hoe ek tussen die voorste twee sitplekke deurskuif en hoe my kop teen die dashboard stamp.

"Is dit nie die fênbelt nie, my hartjie? Is dit nie die fênbelt nie?" hoor ek vaagweg my ouma se stem.